ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา

FACTORS AFFECTINGf PEOPLE'S POLITICAL PARTICIPATION AT MUNICIPAL LEVEL IN CHACHOENGSAO PROVINCE

ฐานิตา เฉลิมช่วง
Thanita Chalermchuang
ดร.อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์
Ammarin Naknutthaset
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราและ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยมีข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.48 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.39 ปัจจัยด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.03 และปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมา คือ ด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะ มีค่าเฉลี่ย 3.89 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.81 และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.16 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเป็นหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมือง พบว่า ข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ค่านิยมเก่า เรื่องทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบเคารพอาวุโส มีความจงรักภักดี ถูกต้องอยู่แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด และปัจจัยสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง, ประชาชน, เทศบาล

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the level of factors on people's political participation at municipal level in Chachoengsao Province 2) to investigate the level of people's political participation at municipal level in Chachoengsao Province, and to study the factors on people's political participation at municipal level in Chachoengsao Province. Samples were 400 electorates at the Chachoengsao Municipality. The research instruments used for the data collection were questionnaires of five rating. The statistics used for data analysis were percentages, frequency, mean, standard-deviation and multiple regression analysis.

The research revealed that:

1. Factors on people's political participation as a whole were found to be at the highest level (mean of 4.22). In particular, it was found that factors on development of social relation had affected people's political participation at the highest level (mean of 4.48). For the second highest level, it was those of political environment (mean of 4.39). Political stimulus was at a lowest level (mean of 3.99) respectively.

2. The people's political participation as a whole was at the moderate level, (mean of 3.31). In particular, it was found that electorates' going to the poll was in the highest level (mean of 4.36). The specific contact was at the second highest level (mean of 3.89). For the community activity participation (mean of 2.81) and election campaign (mean of 2.16) were at the lowest level respectively.

3. For factors affecting people's political participation in the municipal level, they were political environment, political stimulus, development of social relationship, and related person respectively. For factors of political environment, it was found that people's going to the poll as legal duty was at the highest level. For political stimulus, it was found that information provided by the municipality and local leaders affected people participation at the highest level. For development of social relationship, people's idea summarized by questionnaires which expressed the old value on regulation, discipline, seniority, and loyalty as the righteous concept was at the highest level. For related person, it was found that surrounding people played an important role in shaping people's interest on local politic at the highest level.

Keywords : Political participation, people, municipality

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนนั้น จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนได้ จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดความเข้มแข็งได้อย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างยั่งยืน ประชาชนจำเป็นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของ "ประชาสังคม" โดยมีการรวมตัวกันเป็นองค์กร ชมรม หรือกลุ่มคณะต่างๆ อย่างหลากหลายตามความต้องการของประชาชน เพื่อให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมทั้งในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการวิเคราะห์ปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามกำกับการ โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะเป็นองค์ภาคีหนึ่งที่สำคัญและมีบทบาทหน้าที่ร่วมกับองค์กรต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนาประเทศชาติ อีกทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะ วิสัยทัศน์ และได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเอง รวมทั้งมีการนำเอาความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของภาครัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิดเพื่อเป็นการสื่อสารสองทาง คืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในชาติและสังคมไทย (วิภาส ทองสุทธิ์, 2551, น. 172)

"การมีส่วนร่วมทางการเมือง"เป็นการกระทำใดๆ ก็ตามที่เกิดโดยความสมัครใจไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ มีการจัดการอย่างไรเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมาย เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐหรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติก็ตาม (Weiner, 1971, p. 164) ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย กล่าวคือทำให้ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองได้มีโอกาสทราบความต้องการของกันและกันอย่างแท้จริงในการที่จะทำให้การดำเนินนโยบายของรัฐสามารถตอบสนองต่อผู้เป็นเจ้าของประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยสังคมมีการเปลี่ยนแปลงและมีวิวัฒนาการในทุกๆ ด้าน มีองค์ประกอบเป็นสถาบันหลัก คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา โดยทุกสถาบันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง รวมถึงสถาบันการเมืองก็เช่นกัน จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (Vago, 1980, pp. 33-62) โดยการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ เปลี่ยนจากเชิงประเพณีไปสู่เชิงทันสมัย กล่าวคือการเมืองเชิงประเพณีนั้นจะมีลักษณะของการเผด็จการในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น หัวหน้าชนเผ่า เจ้าผู้ครองนคร หรือการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ส่วนเชิงทันสมัยนั้นเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง (สุริยะ วิริยะสวัสดิ์, 2551, น. 10)

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการบริหารราชการไทยที่เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ แล้วแต่จะพบว่ามีความแตกต่างกันซึ่งรัฐบาลส่วนกลางไม่สามารถจะให้บริการได้ทันทั่วถึง และตรงกับความต้องการของประชาชน ดังนั้นจึงได้จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเพื่อดำเนินงานพร้อมกับกระจายอำนาจทางการปกครองไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ และเทศบาลก็เป็นองค์กรปกครองสวนท้องถิ่นที่รัฐบาลได้จัดตั้งขึ้น เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการให้บริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลและงบประมาณเป็นของตนเอง เป็นหน่วยงานที่สร้างพื้นฐานการเมืองการปกครองและการบริหารตามระบอบประชาธิปไตย เทศบาลมี 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล มีโครงสร้างการบริหารที่ประกอบด้วยสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ กับนายกเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารกิจการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ทั้งสมาชิกเทศบาลและนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเทศบาลนั้นๆ (เอกวิทย์ มณีธร, 2551, น. 180-182)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยของไทยที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังถือว่าอยู่ในระดับที่น้อย เพราะประชาชนส่วนใหญ่หลังจากที่ไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาแล้ว ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านอื่นๆ น้อย เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การควบคุม และติดตามผลการบริหารงาน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการที่ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเลือกตั้งนั้น เพราะผู้บริหารท้องถิ่นนั้นไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือประชาชนมีทัศนคติทางการเมืองแบบเดิม โดยมองว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของผู้นำไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง จึงไม่เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมเท่าที่ควร การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย เพราะหลักสำคัญของประชาธิปไตย คือ เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น รัฐบาล ผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ จำเป็นต้องทำทุกวิธีทางที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทยให้มากที่สุด

ปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกิดขึ้นในหลายส่วนสรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไปมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองดี แต่ก็ปฏิเสธที่จะเข้าร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่เป็นทางการหรือการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เพราะขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อพฤติกรรมของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่สังกัดอยู่นอกจากนี้วิถีชีวิตในโลกเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้คนกลุ่มนี้มีความเร่งรีบในการดำรงชีวิตแสวงหาความมั่งคั่ง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าขาดจิตที่เป็นสาธารณะจนทำให้ไม่สนใจการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนระดับล่างในสังคมที่มีฐานะยากจนขาดการศึกษาขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนมองไม่เห็นและไม่เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีความสำคัญการหาเลี้ยงชีพตนเองอย่างไรจึงปฏิเสธการมีส่วนร่วมทางการเมืองเมื่อขาดปัจจัยจูงใจ

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์ โดยปราศจากความตระหนักและความเข้าใจในคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงหรือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะมีปัจจัยแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น การไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งสูงมาก แต่ในความเป็นจริงมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงกันอย่างมาก พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาการเมืองรวมถึงการปฏิเสธการเมืองอีกด้วย

4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่มีระบบและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการมากเกินไป ที่ผ่านมาจะเห็นว่าเกิดการประท้วง กดดันรัฐบาลเพื่อให้ออกมาแก้ปัญหาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองลักษณะนี้บางครั้งจะส่งผลกระทบรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศได้

5. ปัญหาจากบทบาทของพรรคการเมือง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยนั้นมีสาเหตุประการหนึ่งคือ การขาดองค์กรหรือสถาบันทางการเมืองที่คอยกระตุ้นให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอยู่เสมอ สถาบันทางการเมืองที่สำคัญ คือ“พรรคการเมือง”ในปัจจุบันพรรคการเมืองยังเป็นองค์กรที่อ่อนแอมากและยังขาดความเป็นสถาบันที่ต่อเนื่อง ปัญหาที่สำคัญที่สุดของพรรคการเมืองไทย คือเป็นองค์กรที่ซับซ้อนและต้องเผชิญกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พรรคการเมืองไทยตั้งขึ้นจากการรวมตัวของสมาชิกเพื่อสนับสนุนผู้นำทางการเมืองคนใดคนหนึ่งเท่านั้น พรรคการเมืองทุกพรรคไม่ว่าเล็กหรือใหญ่มีสาขาพรรคน้อย สาขาพรรคบางแห่งมีแต่รูปแบบเท่านั้นไม่มีบทบาทอะไร (อมร รักษาสัตย์และคณะ, 2544, น. 427-429)

นอกจากสาเหตุดังกล่าวแล้วยังมีปัญหาอีกประการ คือ ปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย มีงานวิจัยหลายเรื่องสรุปและแสดงถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนโดยทั่วไปเชื่อว่าการเมืองหรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเท่านั้น อีกประการหนึ่งคนไทยยังเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์อย่างชัดแจ้งเกินไป ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้ประชาชนขาดความศรัทธาหรือความกระตือรือร้น ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถ้าเข้ามาก็มักจะมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินทองหรือการช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ไม่ใช่เป็นเรื่องของจิตสำนึกทางการเมือง ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองคนไทยอีกประการหนึ่งที่ไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การยอมรับในอำนาจนิยมของความเป็นข้าราชการ นั่นคือ ประชาชนโดยทั่วไปมองว่าข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำเมื่อข้าราชการแนะนำหรือชักจูงไปในทางใดประชาชนจึงมักปฏิบัติตามโดยไม่โต้แย้งซึ่งไม่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย

สรุปได้ว่าประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นอย่างจริงจัง การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกทางการเมืองเหล่านี้ คือ กระบวนการทางการเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ ในฐานะที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและองค์ประกอบทางการเมืองที่ครอบคลุมปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองทั้งหมด จะส่งเสริมให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์กรทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาปรับปรุงและเร่งสร้างแนวคิดของประชาชนตลอดจนผู้บริหารเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศต่อไป

จากความสำคัญและปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประเทศที่นำมาสู่ปัญหาในระดับท้องถิ่นดังที่กล่าวมา จังหวัดฉะเชิงเทราก็นับได้ว่าเป็นเมืองเศรษฐกิจแห่งการท่องเที่ยว จึงมีผู้คนทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวหรือประชาชนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพื่อการลงทุนอยู่เป็นจำนวนมาก ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงย่อมเกิดขึ้นเพราะด้วยทัศนคติ ค่านิยม ที่เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว มิได้ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวแต่อย่างใด ตลอดจนประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการเมืองนั้นส่งผลต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นแหล่งทำมาหากินของตนอย่างไร โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องในรูปแบบเทศบาล ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นจึงมีเงินงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาระบบสาธารณูปโภคอยู่

จำนวนมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และประชาชนมีแนวทางในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบใด เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของรัฐบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาดังนี้

1. ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประโยชน์ของการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัยทำให้ทราบดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา

4. ผลการศึกษาที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาหรือข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อเทศบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้มีระดับที่ดีและเหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ โดยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา รวม 34 แห่ง ทั้งสิ้น 194,383 คน (กระทรวงมหาดไทย, 2557, ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากร 194,383 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane T., 1973, p. 125) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคัดเลือกแบบบังเอิญ (accidental selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาข้อมูลตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบสำนวนภาษาและความสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย (index of Item objective congruence: IOC) โดยผู้วิจัยเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีค่าความสอดคล้องของคำถามที่ระดับ 0.5 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อย ไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำผลจากการตอบแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient, 1984, p. 126) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แล้วนำไปคำนวณโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดที่ระดับ .946 ซึ่งถือว่าเชื่อถือได้

4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป โดยแบบสอบถามมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ การศึกษา อาชีพ สถานภาพ สถานภาพในครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ อายุ รายได้ และศาสนา เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง และปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมือง และส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามรูปแบบของลิเคิร์ท (Likert's scale, 1961, p. 114) มีเกณฑ์ ดังนี้

มากที่สุด	ใช้ค่าคะแนนเท่ากับ	5
มาก	ใช้ค่าคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ใช้ค่าคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ใช้ค่าคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ใช้ค่าคะแนนเท่ากับ	1

การแปลผลโดยแบ่งช่วงระดับคะแนนด้วยวิธีการหาความกว้างของอันตรภาคมีค่าเท่ากับ 0.80 ดังนั้นช่วงอันตรภาคชั้นจะมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของระดับความคิดเห็นและความหมายจากแบบสอบถามที่วัดได้ 5 ระดับดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2550, น.33)

คะแนนเฉลี่ย 4.20-5.00 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึงอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึงอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แจกแบบสอบถามพร้อมด้วยซองเปล่าติดแสตมป์ระบุชื่อและที่อยู่ผู้รับเพื่อความสะดวกในการส่งคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ กำหนดส่งคืน 30 วัน โดยเขียนคำชี้แจงขอความอนุเคราะห์ในการส่งคืนอย่างชัดเจน นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (frequency) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมการบรรยายใช้สำหรับอธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean-$\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation–S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมการบรรยาย

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis: MRA)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 59.75 โดยมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.75 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.00 ด้านสถานภาพสมรสแล้วมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.00 โดยสถานภาพในครอบครัวเป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นสมาชิกในครอบครัวเท่าๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 41.50 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่มากที่สุดคือมากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63.75 มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.25 มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.50 และนับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.25 ตามลำดับ

2. ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.48 รองลงมา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.39 ปัจจัยด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.03 และปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมา คือ ด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะ มีค่าเฉลี่ย 3.89 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.81 และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.16 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมืองตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น มีค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการเมือง อีกทั้งยังเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคนเท่าๆ กัน มิใช่เรื่องของกลุ่มคน

ที่มีพวกพ้องและมีเงินเท่านั้น ตลอดจนมีปัจจัยทั้ง 4 ด้านเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนเกิดความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ มากขึ้นนั่นเอง สอดคล้องกับแนวคิดของมิลเบรท (Milberath, 1975, pp. 23-86) ที่ว่ากฎเกณฑ์เกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และมองเห็นได้ชัดเจนมากที่สุด และสอดคล้องกับแนวคิดของมิลเบรทและโกล์ (Milbreath & Goel, 1977, pp. 23-42) เรื่องปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ สิ่งเร้าทางการเมือง ปัจจัยส่วนบุคคล สิ่งแวดล้อมทางการเมือง และสถานะทางสังคม

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากพอสมควร โดยเฉพาะการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือการใช้สิทธิของตนจะพิจารณาจากความรู้ความสามารถและผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยที่ประชาชนเองทราบและเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของชีวิต ไพรวรรณ์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิชัย อินทร์บุญ (255:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเชียงดาวต่อการเลือกตั้งทั่วไป” ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชน พบว่า ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับมากและทราบถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดก่อนการเลือกตั้งเป็นอย่างดี มีการตัดสินใจทางการเมืองโดยพิจารณาจากนโยบายพรรคมากขึ้น

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา มากที่สุดคือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นหน้าที่ตามกฎหมายและจะไม่เสียสิทธิขั้นพื้นฐานตลอดจนการจัดการเลือกตั้งที่บ่อยครั้งประชาชนเองก็ยังคงออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมอ ไม่คิดเบื่อหน่ายเพราะด้วยเขาตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั่นเอง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของพรทิพย์ อริยเดช (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลพังเทียม อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลพังเทียม อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น “ไม่มีผล” ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 แนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา จากปัจจัยด้านบุคคล จะเห็นได้ว่าบุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรอบรู้เกี่ยวกับการที่จะทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ให้แนวคิดและดำเนินการบริหารจัดการในเรื่องสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และพร้อมที่จะมีความมุ่งมั่นให้การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้เกิดขึ้นจริงๆ ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรมุ่งสร้างทัศนคติส่วนบุคคลในด้านของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่ในครัวเรือน หมู่บ้าน ชุมชน การเมืองท้องถิ่นในรูปแบบการแสดงความคิดเห็นหรือการทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะหากมีความเข้าใจตรงกันแล้ว บุคคลรอบข้างหรือตัวของแต่ละบุคคลเองก็มีความเข้มแข็งทางจิตใจเพิ่มมากขึ้น

1.2 แนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา จากปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม ควรส่งเสริมให้ความรู้ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมที่เหมาะสม ทั้งค่านิยมเก่าและค่านิยมใหม่ การทำเพื่อส่วนรวม เสียสละ อดทน สร้างประชาธิปไตยและสุจริต สร้างค่านิยมใหม่ เพื่อความโปร่งใส เคารพประชาชน มุ่งผลสัมฤทธิ์ มืออาชีพ และทันโลก ทันสมัย โดยที่ไม่ละทิ้งค่านิยมเก่าเรื่องการทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบ เคารพอาวุโส มีความจงรักภักดีต่อองค์กร

1.3 แนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา จากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากที่สุด ในเรื่องของกฎและกติกาการเลือกตั้ง ซึ่งระบุไว้อย่างชัดเจนว่าตามกฎหมายภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนคนไทยผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนมีหน้าที่ต้องออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง และในด้านพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นก็สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วเช่นกัน ดังนั้น ควรมุ่งเน้นในประเด็นวิธีการส่งเสริมการเลือกตั้ง ให้ความรู้ด้านกฎกติกาของการเลือกตั้งทุกระดับให้ความสำคัญกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการรณรงค์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สร้างจิตสำนึก ปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตย และกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความต้องการให้มีคนดีที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหารท้องถิ่นของตน ประการสุดท้ายที่สำคัญที่สุด คือประชาชนทุกคนควรตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองไทย

1.4 แนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา จากปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมือง ประเด็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะในปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวันไปแล้ว ดังนั้น หากเราต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ถูกต้อง เราจึงต้องเริ่มจากตัวบุคคลซึ่งเป็นคนถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งอาจจะมาจากผู้นำท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ต้องสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นจนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ แยกแยะ จนเกิดความเชื่อและศรัทธาขึ้นมาเอง เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและถ่ายทอดออกมาอย่างเหมาะสมนั่นเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับจังหวัดหรือในระดับประเทศ

2.2 ทำการศึกษาวิจัยหัวข้อในการวิจัยที่มีความน่าสนใจเพิ่มเติม คือ บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือจังหวัด

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงลึกเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการให้บริการ การรับรู้ข่าวสารระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง

2.4 ทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลล้มเหลวในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2557). *ข้อมูลประชากร.* กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2557, จาก http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp

ชีวิต ไพรวรรณ์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชูศรีวงศ์รัตนะ. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.* นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์โปรแกรสซิฟ.

พรทิพย์ อริยเดช. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลพังเทียม อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิภาส ทองสุข. (2551). *การบริหารจัดการที่ดี.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อินทภาษ.

สิทธิชัย อินทร์บุญ. (2554). *พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเชียงดาวต่อการเลือกตั้งทั่วไป* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุริยะ วิริยะสวัสดิ์. (2551). “การพัฒนาอำเภอสู่ความเป็นเลิศ”. *วารสารเทศาภิบาล,* 103(9).

อมร รักษาสัตย์ และคณะ. (2544). *ประชาธิปไตยอุดมการณ์หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกวิทย์ มณีธร. (2551). *ระบบราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เวิลด์เทรด ประเทศไทย.

Cronbach, Joseph Lee. (1984). *Essential of Psychological Testing* (3rd ed.). New York: Haperand Row.

Likert, R. (1961). *New patterns of management.* New York: McGraw-Hall Book Company.

Milbrath, L. W. (1975). *Environmental Beliefs:* A Tale of Two Countries, Bound Mimeo. New York: University of Buffalo Press.

Milbreth & Goel (1977). *Political Participation.* Chicago: Rand McNally and Co.

Vago, R.M. (1980). *The Sound Pattern of Hungarian.* Washington: Georgetown University Press.

Weiner, Myron. (1971). *Political Participation: Crisis of The Political Process, Crises and Sequences in Political Development.* New Jersey: Princeton UniversityPress.

Yamane, T. (1973). *Statistic : An Introductory Analysis.* (3rd ed). New York: Harper & Row.